

Referat fra koordineringsgruppemøte

Helsedirektoratets lokaler, Universitetsgaten 2

08.11.2017, kl. 10.00-13.00

Til stede:Koordineringsgruppens medlemmer

Linda Granlund, Helsedirektoratet (møteleder)

Karl Kristian Bekeng, Sekretariatet i Helsedirektoratet

Anne Kathrine Owren Aarum, Helsedirektoratet

Henriette Øien, Helsedirektoratet

Ole Berg, Helsedirektoratet (referent)

Arnhild Haga Rimestad, Helse- og omsorgsdepartementet

Bjørn Næss, NHO Service og Handel

Martina Rabsch, Rema

Ingvill Størksen, Virke

Inge E. Næsset, NorgesGruppen

Harald Kristiansen, Coop

Hege Berg-Knutsen, Coop

Geir Ove Ystmark, Sjømat Norge

Gry Sørensen, NFGF

Camilla Carlsson, Coca-Cola European Partners AS

Lars Galtung, Tine SA

Anders Högberg, Orkla ASA

Vibeke Bugge, NHO Mat og Drikke

Observatører

Anna Maria Karlsen, NHO Mat og Drikke

Gunn Knutsen, Sjømat Norge

Sak 24/17 **Velkommen og Helsedirektoratets arbeid**

- a) Møteleder ønsket velkommen og orienterte om at sak **31/17 Møte med NCD-alliansen og Forbrukerrådet** utgår og at sak **29/17 Plan for kommunikasjon 2018** flyttes frem i programmet. I runden rundt bordet ble det informert om at NHO Service og Handel har slått seg sammen.

Møteleder informerte om hovedpunkter i Helsedirektoratets arbeid med oppfølging av avtalen siden forrige koordineringsgruppemøte den 7 september 2017. Sekretariatet gikk gjennom status i sak om referansegruppen for koordineringsgruppen. Som oppfølging fra møtet den 7.september har sekretariatet utformet et forslag til kandidater som ble sirkulert til koordineringsgruppens medlemmer for innspill. Sekretariatet mottok ingen innspill på kandidatene og startet således prosess med å invitere medlemmer til referansegruppen. Etter at referansegruppen er satt vil sekretariatet informere medlemmene om bakgrunn og status for intensjonsavtalen. Se vedlegg 1 for oversikt over medlemmer i referansegruppen.

I møtet ble det fremmet forslag om en ny kandidat i referansegruppen. Helsedirektoratet kommenterte at koordineringsgruppen allerede har fått anledning til å fremme forslag til kandidater. Sekretariatet foreslår å sette opp en sak på neste møte i koordineringsgruppen hvor eventuelt nye medlemmer til referansegruppen drøftes. De som ønsker å spille inn forslag til nye kandidater kan sende forslag med begrunnelse før neste møte.

Sekretariatet gikk gjennom status for anskaffelse av aktør for gjennomføring av følgeevaluering av intensjonsavtalen.

Det ble spilt inn en sak til eventuelt vedrørende rapport om bærekraftig kosthold.

Sak 25/17 **Status for innsatsområdene 1-4 og planer for høsten 2017**

- a) **Innsatsområde 1, salt:** Helsedirektoratet informerte om status i arbeidet. Foreløpig saltinntak fra Tromsøundersøkelsen er nå klare. Endelig tall fra Tromsø 2015 vil utgjøre baseline i saltpartnerskapet. Monitorering av salt gjennom Tradesolution er godt i gang og utvikling følges videre.

Det kom innspill fra bransjen om at en ser mindre endringer i saltinntak enn forventet og at økt bevissthet hos forbruker er viktig. For å kunne målrette kommunikasjon fra helsemyndighetene er det viktig med innsikt om det skjer endringer i omsetning av matvaregrupper som kan påvirke saltinntaket. Helsemyndighetene ønsker kunnskap om dreining og forskyvning mellom matvaregrupper om noen sitter på dette.

Det ble presisert viktigheten av å se på tilsvarende samarbeid internasjonalt og hvilke erfaringer som er gjort vedrørende saltreduksjon. Det pågår et nordisk samarbeid om å lage en «saltkalkulator» for forbruker.

- b) **Innsatsområde 2 tilsatt sukker og 3 mettett fett:** NHO Mat og Drikke informerte om status. NHO Mat og Drikke har ansvar for innsatsområde 2 og 3, men alle parter informeres og inkluderes. Det er satt ned en programkomité for å planlegge workshops. Denne består av NHO Mat og Drikke som representerer produsentene, Norgesgruppen som representerer handelen og Helsedirektoratet som representerer helsemyndighetene. Det er god påmelding til neste workshops for tilsatt sukker 15.november og mettett fett 16. november. Blant NHO Mat og Drikkes medlemsbedrifter har nå 27 signert innsatsområde 2 og 32 signert innsatsområde 3.
- c) **Innsatsområde 4, sjømat, frukt, grønnsaker og grove kornprodukter.** Norges frukt- og grønnsaksgrossisters forbund (NFGF) informerte om status og om vellykket workshop 26.oktober 2017 med 64 deltakere. Sjømatsektoren har fokus på ny kommunikasjonsplattform. Kornbransje har fokus på nullpunkt og begrepsavklaring. Frukt og grøntsektoren opplever utfordring rundt offentlige anbud. Denne saken spilles inn til næringslivsgruppen. Det kom innspill på ordlyd i vedlagte oppsummering fra workshop som tas til følge. Neste workshop i innsatsområde 4 er satt til 18.april og holdes hos Norgesgruppen.

Møteleder gav honnør for arbeidet i innsatsområdene.

Sak. 26/17 **Alternativer til forbruksundersøkelsen**

- a) Sekretariatet presenterte bakgrunn for saken og arbeidet som er gjort samt de forskjellige alternativene til SSBs forbruksundersøkelse (FBU) for 2017, se vedlegg 2. Det var et ønske fra HOD om at koordineringsgruppen kunne enes om et foretrukket alternativ som så kunne utredes videre og løftes opp til næringslivsgruppen. For å drøfte mulige alternativer har sekretariatet hatt møter med SSB og Avdeling for ernæringsvitenskap ved UiO, i tillegg til å ha vært i dialog med Nielsen. Det ble kommentert at Nielsen har hatt lite fokus på volum, men mer fokus på verdi og at tallene bør sjekkes opp mot andre datasett om de skal benyttes til dette formålet.

Det ble presisert at intensjonsavtalen er en avtale mellom tre parter, bedriftene (produsenter og handel), næringsorganisasjoner og helsemyndighetene, hvor det forventes leveranse fra alle parter. Noen aktører fremholdt at helsemyndighetene ikke har levert på sin del av avtalen hvis det ikke kommer et fullverdig alternativ til FBU. Alternativ 1, pilot av fremtidig løsning for forbruksundersøkelser med kobling av data fra kassalapp med transaksjonsdata, kan medføre merkost for handelen og det forutsettes at matbransjen ikke skal betale for dette arbeidet.

Det ble fremhevet at bransjen finansierer monitoreringsarbeidet som gjøres av Tradesolution og at FBU er en del av helsemyndighetenes forpliktelser.

Det er en utfordring at tall fra ny metode ikke direkte kan sammenlignes med historiske tall fra tidligere FBU. Alle parter ønsker at disse tallene skal være mest mulig sammenlignbare

og det vil bli gjort et arbeid for å kvalitetssikre tallene og se de opp mot andre datakilder som for eksempel den årlige matforsyningsstatistikken. Dette er viktig for å kunne vurdere måloppnåelse av hovedmålene i intensjonsavtalen. Klassifisering av matvarer bør utvikles videre i tråd med ny metode.

Flere var enige om at alternativ 1 er det beste alternativet. Det kom innspill på at alternativ 3, at FBU 2017 gjennomføres etter samme metode som forrige FBU, har styrken med historiske data og bør prioriteres opp til å være alternativ 2 i oversikten, fremfor alternativet med å koble salgstall fra Nielsen med næringsberegning fra UiO. Det ble kommentert at SSB er lovpålagt uavhengig, så helsemyndighetene kan gi de et oppdrag, men ikke styre hva de skal gjøre.

For å oppnå raske resultater og fortgang i prosess med pilotering av ny metode er det viktig at handelen og SSB fortsetter å ha god dialog om dataene fra kassalapp.

Det ble enighet om at Alternativ 1, kobling av data fra kassalapp med transaksjonsdata som næringsberegnes ved UiO, synes som det beste alternativet til FBU 2017, men momenter som tid, kvalitet og kostnader må utredes med SSB og HOD. Det kom innspill om å endre rekkefølge på alternativ 2 og 3, da alternativ 2 i saksgrunnlaget har en del utfordringer knyttet til tallmaterialet. Det nest beste alternativet til FBU 2017 synes derfor å være å gjennomføre en ny forbruksundersøkelse etter samme metode som FBU 2012.

Sak 27/17 Status monitoreringsarbeidet (mettet fett, sukker og salt) - utsettes

- a) Denne saken ble utsatt til neste møte av tidsmessige årsaker.

Sak 28/17 Nye parter til avtalen - serveringsbransje

- a) Sekretariatet gikk gjennom prosess og utredningsarbeid for en eventuell inkludering av serveringsbransjen i intensjonsavtalen. Koordineringsgruppen ble bedt om å ta stilling til om serveringsbransje kan tilslutte seg intensjonsavtalen og om Virke KBS og NHO Reiseliv kan få en ekstra plass hver i koordineringsgruppen.

Det ble diskutert om NHO Reiseliv og NHO Service burde ha en kandidat hver, men ettersom NHO Handel allerede er representert i koordineringsgruppen og NHO Service og NHO Handel har fusjonert til NHO Service og Handel, så er NHO Service allerede representert i koordineringsgruppen.

Det ble enighet om at: Serveringsbransjen kan slutte seg til intensjonsavtalen. NHO Reiseliv og Virke KBS kan, når de har signert intensjonsavtalen, få en plass hver i koordineringsgruppen. Dette krever revisjon av mandat og selve intensjonsavtalen som vist i møtet. Endelig godkjenning må gjøres av Helse- og omsorgsdepartementet.

Sak 29/17 **Plan for kommunikasjon 2018**

- a) Helsedirektoratet presenterte status over kommunikasjon 2017 og planer for kommunikasjon 2018. Foreløpige resultater fra sukkerkampanjen ble presentert, se vedlegg 3.

Som oppfølging fra sak om kommunikasjon i forrige koordineringsmøte har Helsedirektoratet utført en medieanalyse over saker i fortjente medier hvor Helsedirektoratet har uttalt seg. Totalt var analysegrunnlaget på 596 mediesaker hvorav de fleste sakene handler om fisk og kostrådet om fisk. Temaene salt og frukt og grønnsaker var nest mest omtalt etterfulgt av artikler om kornprodukter. Nesten alle sakene ble vurdert som positive eller nøytrale. For salt handlet mange av sakene om de positive initiativene rundt Saltpartnerskapet. 12 % av mediesakene involverte samarbeid med matbransjen.

Helsedirektoratet planlegger en kampanje på nøkkelhull i februar 2018 og en «mer av»-kampanje i løpet av 2018 som er i tråd med innsatsområde 4 og Handlingsplan for bedre kosthold 2017-2021.

Det kom innspill om at Sjømat Norge planlegger en felles plattform for kampanjer på sjømat våren 2018 og at flere aktører kan koble seg på denne.

Aktørene uttrykte forventning om at Mattilsynet kommuniserer til forbruker at bruk av søtstoff er trygt og at sjømat er trygt å spise.

Sak 30/17 **Rapport til næringslivsgruppa**

- a) Møteleder gikk gjennom utkast til rapport og synliggjorde utfordringene i rapporten som oppfølgingspunkter i Næringslivsgruppemøtet og neste koordineringsgruppemøte. Sekretariatet mottok innspill som ble tatt til følge og sendte revidert versjon av rapport til koordineringsgruppen for sirkulering før denne ble sendt som vedlegg til sakspapirene til næringslivsgruppemøtet 23.november 2017.

Sak. 31/17 **Møte med NCD-alliansen og Forbrukerrådet**

- a) Sak utgikk da NCD-alliansen og Forbrukerrådet ikke ønsket å delta på grunn av kort tid til forberedelse.

Sak. 32/17 **Dato og saker for neste møte**

- a) Vi ønsker å utvide neste møte i koordineringsgruppen slik at referansegruppens medlemmer kan presentere seg selv og sine fagfelt. I forbindelse med at intensjonsavtalen for et sunnere kosthold er ett år ønsker vi å invitere til middag på kvelden.

Dato for neste møte i koordineringsgruppen settes til **7.mars 2018 kl. 10.00-16.00** hvor **10.00-13.00 er forbeholdt koordineringsgruppen og 13.00-16.00 er satt av til presentasjon av referansegruppen**. I tillegg ønsker Helsedirektoratet å invitere koordineringsgruppen og referansegruppen til felles middag på kvelden. Helsedirektoratet sender innkalling.

Neste møte i Helseministerens Næringslivsgruppe er 7.juni 2018.

Koordineringsgruppemøte 5: Dato 7.mars kl. 10.00-13.00, Helsedirektoratet, Universitetsgata 2.

Forslag til saker:

- Helsedirektoratets arbeid
- Status og fremdrift for innsatsområdene 1 – 4
- Status alternativ for SSBs forbruksundersøkelse
- Sak om kommunikasjonsprinsipper
- Presentasjon av følgeevaluering med utkast til egenrapporterings skjema v/FAFO
- Evaluering av møte- og workshopfrekvens og forslag til årshjul 2018
- Status for monitoreringsarbeidet
- Vurdering av nye kandidater til referansegruppen
- Eventuelt møtepunkt med NCD-alliansen og Forbrukerrådet

Kl. 13.00-16.00:

- Møte med referansegruppen hvor kandidatene presenterer sin faglige bakgrunn

Sak. 33/17 Eventuelt

- a) Det kom innspill på rapport om bærekraftige kostråd som utarbeides av Nasjonalt råd for ernæring, hvor påstand om at ingen eksterne ekspertpersoner fra f.eks. Norges Sjømatråd eller andre faginstanser fra fiskebransjen foruten NIFES har blitt forespurt om å være ekstern høringspart for rapporten.

Sekretariatet har sjekket med Nasjonalt råd for ernæring og har fått bekreftet at både Norges Sjømatråd, SINTEF Ocean og NIFES er forespurt og har kommet med innspill på rapporten.

- b) Det ble fremmet et forslag om en ny kandidat i referansegruppen. Eventuelle nye kandidater i referansegruppen tas opp som sak i neste møte i koordineringsgruppen.